

କାଳିନ୍ଦୀର ଜଳେ ଖେଳେ ବିଷକନ୍ୟା

ବିଷକନ୍ୟା ଖେଳେ ଖେଳେ

କାଳିନ୍ଦୀର ଜଳେ ।

ଆବାଳ ବନିତା

ନର ବା ଦେବତା

ଯିଏ ତହିଁ ଝାସେ

ଜଳିଯାଏ ତା ଖର ନିଃଶ୍ୱାସେ ।

ତା କୁର ନିଃଶ୍ୱାସେ

ଜଳେ ଚର୍ତୁଦିଗ,

ଜଳ ସ୍ଥଳ ଓ ଆକାଶ

ଜଳେ ହା ହୁତାଶ

ଜଳେ ତପ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷ ।

ବିଷକନ୍ୟା ହୋରିଖେଳେ

କାବ୍ୟକୃତି - ପୁନଶ୍ଚ

ପଦ୍ମତୋଳା

କବି ରଘୁନାଥ ଦାସ

କାଳିନ୍ଦୀର ଜଳେ ।

ସେ ତ ଖେଳି ଥିଲା ଏହି ଖେଳ

ହୃଦରେ,

ପୁଣି ଖେଳେ

କଳିକାଳେ;

କାଳେ କାଳେ

ବିଷକନ୍ୟା ଖେଳେ

ହଳାହଳେ ।

ଅଶୋକା ହୋତଳ

ରାତିସାରା

କାବାରେଟ୍ ଗାର୍ଲ ନାଚେ;

ଟ୍ରେ-ଭରା ରଙ୍ଗୀନ ବୋତଲ,

ଗ୍ଲାସରେ ଗ୍ଲାସ ବାଜେ-

ଟିଂ ଟାଂ ଟିଂ ଟାଂ...

ମଧୁର ସେ ଧ୍ବନି ।

ତୋରା ଆଲୁଅରେ

ଭରା ଗ୍ଲାସ ପୁଣି-

ଦିଲ୍‌ଖୁସ ଆସ୍‌ମାନି ।

ନିଶିଥ ପ୍ରହରେ

ବିଷକନ୍ୟା ମଜଗୁଲ୍

ଅଶୋକା ହୋତେଲେ

ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ମହଲେ

ମସିଆଁ ମାଁ ମାଁ ଦଳେ ଦଳେ

ନାଗ-ନାଗୁଣୀ ହଳେ ହଳେ

ବଲ୍ ଡାନ୍ସ ତାଲେ ।

ଗ୍ଲାସେ ଆଉ-

ଜାଉ ଗାନା ସେ ଗାଉଛି-

ଗାଉ ଗାଉ;

କାବ୍ୟକୃତି - ପୁନଶ୍ଚ

ପଦ୍ମତୋଳା

କବି ରଘୁନାଥ ଦାସ

ମୋ ବେକରେ

ଜଡ଼ିଗଲା କା'ର ବାହୁ!

ନାହିଁ ପରିଚୟ;

କ୍ଷତି କଣ?

ଜୀବନ ତ

ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଢେଉ ।

ରାତିକର ସାଥୀ

ସାର୍ଥକ ହେଉ

ଏଇ ରାତି,

ଆମର ଏ

ନାଇବ୍-କ୍ଲବ୍-ପାର୍ଟି

ଜାଜ୍ ଗାନା ସେ ଗାଉଛି

ଗାଉ ଗାଉ,-

ଏ ଜୀବନ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଢେଉ ।

ନିଶାନ୍ଧରେ କାବାରେବ୍ ନାଚେ;

ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ବସେ;

ସମସ୍ୟା ଅନେକ

ଭାବୀ ନିର୍ବାଚନ

ରଖୁ ଆଖୁ ଆଗେ

ଆଜିବାକୁ ହେବ

ଯୋଜନାର

ସୁଚିନ୍ତିତ ରୂପରେଖ ।

ସମସ୍ୟା ଅନେକ ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆମ ସାମ୍ୟବାଦ;

ଧୂନି ତୋଳ 'ଗରିବୀ ହଟାଅ'

ଜିଣିବାକୁ ହେବ ଜାଣ

ଆଗାମୀ ଦୁନାଓ ।

ନାଗକନ୍ୟା ଜାଲ ଦେଲା ପାତି;

ଗୋକୁଳରେ ନାହିଁ କେହି

ଯିବ ତାଲି ସେ ଜାଲକୁ କାଟି

ବିଷକନ୍ୟା ଖେଳେ ଖେଳେ

କାଳୀନ୍ଦିରେ ଅବହେଳେ ।

ମୁଖେ ତାର ସୃଜନର ମଧୁଛନ୍ଦ,
ଆଶୀର୍ବାଣୀ ଶୁଭଙ୍କରୀ,
ମାରଣର ନାରାକୀୟ ଲୀଳା ଯେତେ
ଗର୍ଭେ ଅଛି ଭରି ।
ସୁସ୍ଥ ଡାକ ସେଇ ଉଦ୍‌ଗାରୁଛି ବିଷ;
କୁକର୍ମର ଆଦି ପର୍ବେ
ଆଳ୍ଲାରେ କୁର୍ବୁସ୍ ।
ମଥାରେ ଝଟକେ
ମଣିର ମୁକୁଟ
ମୋହିନୀ ତା ରୂପ;
ଅତର୍କିତ ହତ୍ୟାରେ ସେ
ଘାତୁକ ଉକୁଟ,
ମୃତ୍ୟୁ ସରୀସୃପ
ମୋହିନୀ ତା ରୂପ ।
ଦେଶସାରା
ବିଛାଇଛି

ତା ଖୁଣ୍ଟକୁ ଟାଣି କରେ

ଡେଉଁଲୁ ଦଳାଲୁ ।

ମହୀୟସୀ ସେ ବିଷକନ୍ୟା

ମହାମାନୟା

ଦହିଛି ତ, ଦହିବ ଗରଳେ

ଗୋକୁଳ ଗୋପବାଳ

ସରଳ ସକଳେ ।

କାଳିନ୍ଦୀରେ ଦେଖା ହେରାଫେରା ଖେଳ

ନାଟି ଛନ୍ଦେ ଉଦ୍‌ଗାରେ ଅନଳ ।

ସେ ଅନଳେ ଜଳିଯାଏ ପଦ୍ମଯେତେ

କାଳିନ୍ଦୀ ହ୍ରଦରେ;

ସେ ଗରଳେ ଝାଉଁଳିଛି ତରୁଳତା

ଯେତେ ଗୋକୁଳରେ

ସେ ବିଷରେ ଝଡ଼ିପଡ଼େ ହାଡ଼ୁଁ ମାଂସ,

ଉପବାସେ ହାତପାତେ

ଶ୍ୟାମଳୀ ମା ହତଶ୍ରୀ ଭାରତ ।

ଗୋକୁଳରେ ଘୋଟିଛି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ,

ଗୋପପୁରେ ଘୁରି ବୁଲେ ବାତ୍ୟା,

ଯମୁନାରେ କୁଳ ବୁଡ଼ା ବନ୍ୟା;

ଆନନ୍ଦରେ ତାଳିମାରେ ବିଷକନ୍ୟା ।

ଅନାହାର,

ଅତ୍ୟାଚାର,

ଅବିଚାର,

ଭସ୍ମ ସର୍ବନାଶ;

ଦିଗେ ଦିଗେ

ବଢ଼ିଚାଲେ ପତାସତ୍ତା

କୁଡ଼ କୁଡ଼ ଲାସ ।

ମହୋତ୍ସବେ ମହୋଲ୍ଲାସେ ମହାମାନୟା

କାଳିନ୍ଦୀରେ ଖେଳୁଛି ବିଷକନ୍ୟା

ତୋଳି ଶତ ଫେଶା;

ଘେନେ ଭୀତିର ବନ୍ଦନା ।

ଖେଳୁଛି ସେ କାଳିନ୍ଦୀ ହ୍ରଦରେ

ନିର୍ଦ୍ଦୁଷ୍ଟରେ ।

ଖେଳୁ... ଖେଳୁ...

ଖେଳିବ ସେ ଏହିପରି,

ତୋଳିବ ଲହରି,

ଥରାଇବ ଗୋପପୁରୀ,

ମରାଇବ କୁଆଁର କୁଆଁରୀ

ଖେଳୁଛି ସେ, ଖେଳୁ ଖେଳୁ..

ହମଗିରି ଶିହରାଇ ବାଜୁଛି ତମ୍ବୁରୁ...

ଆଚନ୍ଦିତେ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଦେବବାଣୀ ଶୁଭୁଛି ଅମ୍ବୁରୁ

ଚିରି କୁର ବନ୍ଦିଶାଳ,

ଅମା ଦେହୁ ପୋଛି କଳା

ରୂପ ନେବ ଶ୍ୟାମ ତୋର
କୋମଳ କଠୋର
ବ୍ରଜଧୂଳି ଅଙ୍ଗେ ବୋଲି
ଗୋଷ୍ଠମେଳେ ଆସିବ ଗୋକୁଳେ;
ଛନ୍ଦା ତା ଚରଣ ବେନି
ଥାପିବ ସେ କଳାଦାଗ ତୁଳ
ଥାପିବ ନିର୍ଭୟ
ଏକାନ୍ତ ନିର୍ଭୟ ।

ରକ୍ତରଙ୍ଗା ଶକ୍ରପାଦେ ନାଚିବ ସେ, ରଚିବ ତାଣ୍ଡବ,
ବେଶୁ ତା'ର ଫୁଲି ଫୁଲି ତୋଳୁଥିବ ଗାନ ଅଭିନବ;
ଗାଉଥିବ ପଦ୍ମତୋଳା, ଅସଂଭବେ କରିବ ସମ୍ଭବ;
ଦୁଷ୍ଟତ୍ବର ପରାଜୟ, ଦୁର୍ଜୟର ଧ୍ରୁବ ପରାଭବ,
ସୃଜିବ ବିସ୍ମୟ ।

ସେ ଜନ୍ମିବ, ସେ ଆସିବ, ସେ ନାଚିବ

ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟ ।